

Inzicht in beleving van de patiënt

Farmaceutische anamnese

87 geneeskundestudenten hebben interviews gehouden met 174 65-plussers die chronisch vijf of meer geneesmiddelen gebruiken. Deze gesprekken geven inzicht in beleving en ervaringen van patiënten. Hieronder een dwarsdoorsnede van de reacties.

Tekst | Marianne van Elteren en Martina Teichert

Welke medicijnen gebruikt u waarvoor?

- "Deze is voor suiker. Plastabletten. En bloeddruk. Cholesterol, vocht, jicht, prostaat, bloedverdunner en deze nog voor de suiker."
- "Och kind. Ik gebruik al zo veel jaren medicijnen. Ik weet 't echt niet meer. [...] Maar mijn man gaat erover. Die weet allemaal wat ik gebruik ... al die troep ligt in de keuken."

Welke ervaringen heeft u met bijwerkingen?

- "Mijn maag is net een vuilnisbak, kan van alles in. Ha ha."
- "Ik ben vreselijk misselijk. [...] Van die morfinepleisters, denk ik. De specialist die

ik vroeg zei: 'Nee dat kan niet, want die pleister komt niet in je maag, die gaat in je bloed.' Maar nu blijkt het achteraf dus niet zo te zijn, want in de bijsluiting staat dat je er wel misselijk van kan worden."

- "Ik ben vaak winderig. Maar ik weet niet van welk medicijn dat komt."

"Ik neem alles 's morgens in één keer in. Dan ben ik er vanaf. Want anders dan vergeet ik het"

had ook Ascal en Plavix, maar daar ben ik mee gestopt en dat gaat ook prima. Dus eigenlijk moet je meer naar je eigen lichaam luisteren in plaats van naar de mensen die ervoor geleerd hebben. Je voelt het zelf het beste."

Welke rol speelt de apotheker bij uw medicijngebruik?

- "Ik ben tevreden over de controle die is ingebouwd door de apotheek. [...] Mijn vrouw kreeg er iets bij en toen zei de apotheek: 'Dat kan niet.' Toen hebben ze de dokter gebeld en die zei: 'Dat kan wel, want ik heb nog nooit gemerkt dat het mis ging.' En twee dagen later lag mijn vrouw met medicijngebruik in het ziekenhuis. Maar de apotheek had gewaarschuwd."
- "Ik vind ze niet vervelend hoor van de apotheek, helemaal niet. Maar zo'n groot vertrouwen heb ik er toch niet in. [...] Ze kijken alleen maar of alle medicijnen die jij gebruikt bij elkaar passen. Maar ze gaan niet zeggen van 'Nou mevrouw, u hebt weer mooie pilletjes, maar u wordt er strontmisselijk van.' Zou wel mooi zijn, maar dat doen ze niet."

Lukt het u deze middelen regelmatig in te nemen?

- "Ja hoor, is niets moeilijks aan. Als ik 's morgens opsta is het eerste rondje dat ik maak naar de keuken voor m'n medicijnen. En 's avonds rond een uur of half negen neem ik die andere in. Dat is gewoon een ritme wat je hebt."
- "Ik neem alles 's morgens in één keer in. Dan ben ik er vanaf. Want anders dan vergeet ik het."

Wat is uw motivatie om de medicijnen in te nemen?

- "Je krijgt ze niet voor niks. Ik heb er zelf geen inzicht in. Dus als mij dat door een deskundige wordt aangeraden, dan doe ik dat maar."
- "Ik krijg allerlei rotzooi toegediend. Hun vinden het nodig, en af en toe denk ik, waarvoor is dat nodig, al die rotzooi. Ik

Marianne van Elteren (m.vanelteren@vumc.nl) is senior wetenschappelijk docent bij Metamedica, Gezondheidszorg en Cultuur, VU medisch centrum, Amsterdam en coördinator van de kwalitatieve onderzoeksstroom van het leeronderzoek voor tweedejaarsstudenten geneeskunde. Martina Teichert (m.teichert@winap.nl) werkt als apotheker/epidemioloog bij de KNMP in Den Haag.

Leeronderzoek

Geneeskundestudenten voeren ieder jaar een kwalitatief leeronderzoek uit naar alledaags geneesmiddelengebruik. In dit leeronderzoek werkt het VU medisch centrum samen met de KNMP, de Stichting Farmaceutische Kengetallen (SFK) en zestig apotheken. Met SFK-searches sporen apothekers patiënten op en vragen hun aan het onderzoek deel te nemen. De studenten nemen de interviews af bij de patiënten thuis of in de apotheek. Dit jaar was het leeronderzoek onderdeel van de *Medicijn Gesprekken* van de KNMP. Het verslag van de studenten kunnen apothekers gebruiken als farmaceutische anamnese bij het opstellen van een farmacotherapeutisch behandel plan.